

Betty Blues soittaa tummiam säveliä

Susan Willander

Betty Blues on traaginen tarina rakkaudesta naiseen ja rakkaudesta musiikkiin. Kertomus kulkee jazzin tahdissa, katkelmallisesti, tummasävyisenä ja huippukohtiin kiihdyttäen. Blues ei ole sekään kaukana tästä sarjakuvasta. Renaud Dilliesin viiva on kuin blues-laulajattaren ääni – rosoinen ja täynnä tunnetta. Dillies nappasi albumillaan Angoulêmen festivaalien parhaan ensialbumin palkinnon.

Renaud Dilliesin syntyi 1972 Lillesä, Ranskassa. Lapsena hän muutti perheensä mukana Tournaihin, Belgian puolelle, noin 50 km päähän Lilestä. Muutto lienee ollut onnekas sattuma tulevaisuuden kannalta, sillä Tournaissa on yksi Belgian parhaista taidekouluista. Dillies opiskelikin Saint-Lucien taidekoulussa sekä myös Tournain taideakatemiassa.

Betty Bluesin anka Little Rice Duck, on köyhä trumpettisti, joka soittaa pikkukaupungin jazz-luolassa. Päähenkilön elämä nyrjähtää raiteiltaan heti alussa.

Hänen elämänsä ”tipu” on Betty, solakka-säärinen lintunen, mutta parisunnan rakkaudessa on säröjä. Betty kohtaa eräänä iltana jazz-kapakanbaaritiskillä kaupungin suurimman kihon, James Patton -nimisen katin. Betty rakastaa samppanjaa ja James tarjoaa sitä vuolaasti. Kun Little Rice päättää sessionsa, Betty on lähtenyt. Little Rice yrittää unohtaa onnettoman rakkautensa hylkäämällä musiikin ja aloittamalla uuden elämän metsurina. Hän kuitenkin päätyy eko-terroristin kyytiin ja huomaa ettei pääse sittenkään eroon musiikista, sen enempää kuin rakkaudesta.

Tarinan surullisuudesta huolimatta siinä on myös paljon huumoria. Dillies käyttää sarjakuvan keinoja erinomaisesti hyväkseen ja luo sivuja, joissa ruudut puhuvat ja puhuttelevat sekä yksin että kokonaisuutena. Dilliesin tussiviiva on muotoja tapailevaa ja ohutta. Piirroksille antaa voimaa runsas varjostuksen käyttö ja yksityiskohtainen, mutta rento viiva-työskentely. Kuviissa säilyy spontaanisuuden tuntu. Anne-Claire Jouvrain väritys korostaa kuvien tunnelmaa ja tuo esiin yksityiskohtia.

Renaud Dillies voitti Betty Bluesilla Angoulêmen sarjakuvafestivaalien ensialbumikilpailun 2004. Voitto oli jatkoa belgialaisten piirtäjien perinteiselle menestykselle, vaikka nuoret ranskalaiset sarjakuvantekijät ovatkin vallanneet belgialaisten asemia yhä enemmän.

Renaud Dillies piirsi albuminsa kokonaan valmiiksi ennen sen lähettämistä kustantajalle. Hän on kertonut suunnitelleensa tarinaa jo pitkään. Tarve sen kertomiseen omalla tyyllillä ja muilta lupia kyselemättä oli niin vahva, että hän ei halunnut keskustella kustantajien kanssa etukäteen. Dillies on kertonut albumin olevan tavallaan hänen ”oma” tarinansa.

Dillies kuvaa Betty Bluesissa ihmis-suhteiden epätäydellisyyttä ja kommunikaation vaikeutta. Rakkaudesta huolimatta ihmisten tarpeet ja tavoitteet eivät aina tunnu kohtaavan. Dilliesin melankolia on kaunista, mutta lohdutonta. Hänen sanomansa näyttää olevan, että toisinaan tehtyjä virheitä on mahdollon korjata, vaikka halua olisikin.

Muusikon sarjakuva

Dillies on kertonut jazzin tulleen tarinan taustavireeksi lähes luonnostaan. Toisena vaihtoehtona olisi voinut olla fado. Jazz-musiikki kuitenkin vetää puoleensa Dilliesiä ja sopii tarinan melankoliseen henkeen. Betty Bluesin rosoinen viiva on saanut innoitusta Miles Davisin ”Kind of Blue” sävelistä, joita Dillies kuunteli usein piirtäessään. Betty Blues orkin yksi niitä harvoja sarjakuvia, joissa musiikki on onnistuttu siirtämään kuviin kokonaisvaltaisesti. Jazzin rytmit kaikuivat sekä juonessa että piirroksissa, värityksen täydentäessä tunnelmaa.

Tarinan omaelämäkerrallisuus ehkä hiukan kostonuu lopussa, joka ei arvan yllä alun odotusten tasolle. Elämässä tarinat jäävät usein kesken ja niin on käynyt myös tässä tapauksessa. Hieman kesken-eräisestä lopusta huolimatta Betty Blues on ehdottomasti tutustumisen arvoinen jo pelkästään piirrostyön vuoksi.

Betty Blues. Kustantaja Paquet, Sveitsi, 2003. Albumi kuuluu Blandice-kokoelmaan, jossa julkaistaan yhden albumin kokonaisuuksia.

© Renaud Dillies - Paquet 2003

